

CIK «SLIMAS» IR PADOMJU LAIKĀ CELTĀS PANEĻU MĀJAS?

Būve ir sarežģīts organisms, kas, gluži tāpat kā cilvēks, ātrāk vai vēlāk noveco, – jūtas slikti un slimo. Tieši tāpēc, lai iespējami pagarinātu ēkas mūžu, tai laikus ir nepieciešama profilakse un «ārstēšana».

Lielākā daļa rīdzinieku dzīvo mājās, kas būvētas laikā no 1961. līdz 1990.gadam, kad plaši tika izvērstas dzīvojamo ēku būvniecība, izmantojot tipveida projektus un saliekamās dzelzsbetona paneļu konstrukcijas. Paneļi jauno mikrorajonu celtniecībai tika ražoti, kā izrādās, triecientempā, līdz galam neievērojot tehnoloģiju, bet ēku drošas ekspluatācijas resursi caurmērā ir līdzvērtīgi 35 līdz 40 gadiem. Cik ļoti par savu drošību ir jāsatraucas padomju laikā celto paneļu māju iedzīvotājiem?

Atskats vēsturē

Tā ir sena tradīcija, ka tieši galvaspilsētās tiek būvētas vērienīgākās ēkas un praksē izmēģināti jauni celtniecības paņēmieni. Tas ir attiecināms arī uz Rīgu, tostarp dzīvojamo rajonu apbūvi. Vēsturiski Rīgā ir saskatāmi divi lieli dzīvojamo māju celtniecības posmi jeb «bumi» – viens vēl cariskās Krievijas laikā pirms Pirmā pasaules kara, kad pilsētā strauji attīstījās rūpniecība.

Savukārt par tipisku padomju dzīvojamo namu būvniecības pirmsākumu var uzskatīt mikrorajona «Āgenskalna priedes»būvniecības sākumu 1958.gadā. Tas bija pirmais lielais dzīvojamo ēku masīvs, kuru Rīgā uzcēla pēc Otrā pasaules kara, tā dēvētajā, – Hruščova laikā.

Tās bija piecstāvu silikātķieģeļu ēkas ar lēzenu četrslīpju vai divslīpju jumtu, ar vienkāršām fasā-

dēm, bez balkoniem un lodžijām. Dzīvokļu plānojums namos bija saspīests un visai neērts. Tomēr, kā atceras vecāka gadagājuma rīdzinieki, daudzi no viņiem uz «Āgenskalna priedēm» devās ekskursijās, lai apskatītu jauno

Sergejs Meierovics ir būveksperts, Latvijas Būvzinieņu savienības valdes loceklis.

Visu mūžu bijis aktīvā būvniecībā, tādēļ nonācis pie secinājuma: «Celtnieks ir kā ārsts. Gan cilvēks, gan ēka ir organisms. Atšķirība vien tā, ka cilvēks var pats ar sevi tikt galā, bet ēkai jāpalīdz».

Pētījuma rezultāti pierāda, ka 602.sērijas ēku drošas ekspluatācijas resursi acimredzot caurmērā ir līdzvērtīgi 35 līdz 40 gadiem. Ja mājas ir labi apsaimniekotas, laikus ir novērsti bojājumi, tad būvkonstrukciju kalpošanas laiks pagarināsies par 60 - 70 gadiem.

mikrorajonu un pasēdētu toreiz populārāajā kafejnīcā, ja atmiņa neviļ, – «Priedes». Nākamais posms betona lielpaneļu dzīvojamo māju būvniecībā sākās pagājušā gadsimta 60.gadu sākumā. Turpmākos desmit gadus jaunajos dzīvajamos rajonos galvenokārt būvēja piecstāvu ēkas (kas ir maksimālais stāvu skaits ēkā, lai saskaņā ar toreizējiem būvnoteikumiem nebūtu jāiebūvē lifts). Jauno Ķengaraga un Imantas dzīvojamo rajonu apbūvi pamatā veido 464.sērijas jeb «vecā lietuviešu projekta» nami. Tās bija pelēkas piecstāvu betona lielpaneļu ēkas ar balkoniem nama dienvidu pusē. Pēcāk šis projekts tika modernizēts un balkonu vietā parādījās lodžijas. Savukārt 80.gados kā pilsētbūvnieciskie akcenti jau tiek būvēti deviņu un divpadsmit stāvu dzīvojamie nami, un visai drīz tieši deviņstāvu ēkas kļūst par apbū-

Viņam liekas prātam neapmierami, ka būvniekam un «attīstītājam» pat acīm redzams brāķis un kļūdas liekas pašsaprotamas. Tieši tāpat Sergejam Meierovicam liekas nepieļaujami, ka šobrīd māju siltināšanai atvēlētos līdzekļus izmanto neekonomiski un neprasmīgi. Viņš tādus piemērus jau ir redzējis. Jā, kaut kāds efekts varbūt arī ir, toties uz loga zied leduspuķes, sienas sāk pelēt, bet projektētāji iedzīvotājiem ieteic tikai telpas vēdināt. Vaina ir profesionalitātes trūkumā – « Esmu radis, ka pat brigadierim ir Celtniecības tehnikuma izglītība, vai restoratoram mākslas vidusskolas diploms,» saka būveksperts, kura viedokli esam lūguši arī mēs.